

Jätelainsäädäntö

Lajitteluohjeet

Oman alueen tekstiilien kierrätyspaikat

TAVOITTEET

Perehdyt tekstiililajittelua ohjaavaan jätelainsäädäntöön ja opit hyödyntämään saatavilla olevia tekstiililajitteluohjeita.

Osaat nimetä oman alueesi tekstiilien kierrätyspaikkoja ja -pisteitä.

TEHTÄVÄT

- ❑ Teoriatausta-osiossa on pohdintatehtäviä
  - ❑ kirjaa lyhyesti ylös ajatuksia jokaisesta tehtävästä erilliselle paperille tai vihkoon

Jätelainsäädäntö tekstiilien keräyksen osalta

KÄSITTEITÄ

- Kierrätyspiste
- Poistotekstiili
- Poistotekstiilin keräys
- Etusijajärjestys
- Uudelleenkäytettävä tekstiili
- Kierrätys
- Materiaalivirta

Pohdinta. Mitä näistä käsitteistä tunnet jo?

TEKSTIILILAJITTELUA OHJAAVA JÄTELAINSAÄDÄNTÖ

Jätteellä tarkoitetaan käytöstä poistettua ainetta tai esinettä.

Jätelainsäädännön tarkoituksena on

- edistää kiertotaloutta ja luonnonvarojen kestäväää käyttöä
- vähentää jätteen määrää ja ehkäistä roskaantumista
- ehkäistä jätteistä aiheutuvaa haittaa terveydelle ja ympäristölle

Jäte ei kuitenkaan ole enää jätettä, jos se on kierrätetty tai muuten hyödynnetty.

Uudelleenkäyttöä tai kierrätystä varten erilliskerättyä jätettä (esim. poistotekstiilikera 1.1.2023) ei saa polttaa eikä sijoittaa kaatopaikalle.

Pohdinta. Mihin jätelainsäädännöllä pyritään?

JÄTELAINSÄÄDÄNNÖN ETUSIJAJÄRJESTYS

Yleinen velvollisuus on noudattaa etusijajärjestystä.

Ensisijaisesti on vähennettävä syntyvän jätteen määrää.

Jos kuitenkin jätettä syntyy, se on

- ensisijaisesti valmistettava uudelleenkäyttöä varten tai
- toissijaisesti kierrätettävä
- jos kierrätys ei ole mahdollista, on jäte hyödynnettävä muulla tavoin, esim. energiana.

Suomessa tekstiilijätettä ei viedä kaatopaikoille.

Pohdinta. Miten sinun tulee toimia kotona syntyvän tekstiilijätteen kanssa?

Tekstiilien lajittelu kotitalouksissa

MIHIN LAITAT SINULLE TARPEETTOMAT VAATTEET JA KODINTEKSTIILIT?

Itselle tarpeettomia pilaantuneita tuotteita voidaan laittaa loppu-/sekajätteeseen taikka luovuttaa uudelleenkäyttöön tai materiaalikierrätykseen uusien kuitujen raaka-aineeksi.

Käytetyistä vaatteista kerätään uudelleenkäyttöä tai kierrätystä varten alle puolet ja niistä vain 1 % kierrätetään uusien kuitujen raaka-aineeksi.

Pohdinta. Mihin sinä laitat tarpeettomat vaatteet ja tekstiilit?

Lähde:

Euroopan parlamentti 2024. Tekstiilituotannon ja -jätteen vaikutus ympäristöön. Artikkele. [Tekstiilituotannon ja -jätteen vaikutus ympäristöön | Aiheet | Euroopan parlamentti \(europa.eu\)](#)

LAJITTELUOHJEITA

Tutustu Kymenlaakson jäte Oy:n
[Oppaat ja esitteet - Kymenlaakson Jäte \(kymenlaaksonjate.fi\)](#)
lajitteluohjeisiin. Paina Ctrl ja klikkaa.

Pohdinta. Mikä on sinun paikkakuntasi kunnallinen jätehuoltoyritys? Millaisia lajitteluohjeita siellä on saatavilla?

Kodin lajitteluohjeet

Jos asut omakotitalossa, pihassasi on...

- vähintään loppujäteastia, johon laitetaan lajittelun jälkeen jäljelle jäävä jäte. Lajitellut jätteet toimitetaan ekopisteille.

Jos asut rivi- tai kerrostalossa, talosi jäteposteeltä löydät...

- biojäteastian ja paperiastian.
- kartonki-, lasipakkaus-, muovipakkaus- ja metalliastiat.
- loppujäteastian, johon laitetaan lajittelun jälkeen jäljelle jäävä jäte.

Ekopisteiltä löydät...

- muovipakkausten, paperin, lasipakkausten, metallin, kartongin ja vaatteiden keräysastioita. Tarkista pisteiden sijainti ja keräysastioiden tiedot [kierratys.info](#) -sivustolta.

Jäteasemalle tulee viedä...

- mm. isokokoiset jätteet, kodin sähkölaitteet ja vaaralliset jätteet.

Lisätietoa jätehuollosta ja asuinkuntasi jätehuollon palveluista löydät [kymenlaaksonjate.fi](#) -sivustolta.

KARTONKI

- ruskea pahvi ja paperi, aaltopahvi
- huuhdellut mehu- ja maitotölkit, myös alumiinivuoratut
- muro- ja keksipakkaukset
- sokeri-, jauho- ja muut paperipussit
- munakennot

Vain puhtaat ja kuivat pakkaukset, myös muovi-ikkunalliset. Litistä ja pakkaa tiiviisti sisäkkäin.

LASIPAKKAUKSET

- kirrkaat ja värilliset lasipurkit, -pullot ja -pakkaukset
- ei lasiastioita
- ei posliinia, kristallia, keramiikkaa
- ei ikkunalasiasia

LOPPUJÄTE

- vaipat ja terveysseiteet
- pölynimuripussit
- käyttökeltottomat tekstiilit, jotka eivät sovi poistotekstiilin keräykseen
- rikkiäiset kengät, vyöt ja laukut
- muoviesineet ja -lelut
- hehkulamput
- muu kierrätyskelvoton jäte
- biojäte vain, jos ei biokeräystä eikä kompostointia
- ei vaarallisia jätteitä

Loppujäte toimitetaan polttoaineksi Hyötyvoimalaan.

METALLI

- säilyke- ja juomatölkit
  - metallikannet ja -korkit
  - kattilat ja muut metalliastiat
  - alumiinifolio
  - tyhjät spray-pullot, tyhjät maalipurkit
  - ei vaarallisia jätteitä
- Huuhtele ruokajätteet pois.

PAPERI

- Kaikki postin mukana tuleva puhdas ja kuiva paperi
- sanoma- ja aikakauslehdet
  - mainokset ja kirjeet, kirjekuoret
  - myös ikkunalliset kirjekuoret
  - ei narua, ruskeita paperikasseja eikä muovikasseja

BIOJÄTE

- Biojätettä on kaikki eloperäinen, maatuva aines, kuten:
- lihan, kalan ja marjojen perkuujätteet
  - kasvien ja kananmunien kuoret
  - ruoantähteet
  - pilaantuneet elintarvikkeet
  - kahvinporot suodatinsuuseineen
  - pienet määrät talouspaperia, munakennot
  - ei muovipusseja, metallia, lasia
  - ei puutarhajätteitä
- Valuta nesteet (liemet) viemäriin. Pakkaa biojäte sanomalehteen, paperipussiin tai biojätepussiin.

MUOVIPAKKAUKSET

- muoviset elintarvike-, pesuaine- ja muut kodin pakkaukset
  - muovikassit ja -kääreet, jotka ovat olleet pakkauksia
- Vain tyhjät ja kuivat pakkaukset. Hyvin likaiset muovipakkaukset ovat loppujätettä.

PARISTOT paristojen myyntipisteisiin

- kaikki paristot, nappi- ja ladattavat paristot, pienet akut

VAARALLISET JÄTTEET jäteasemalle tai keräysautoon

- Vaarallisia jätteitä ovat mm.
- energiansäästölamput, loisteputket
  - kodinkoneiden akut, paristot
  - emäksiset pesuaineet, konetiskiaineet
  - lääkkeitä
  - elohopeakuumemittarit
  - autojen akut
  - öljyt, öljynsuodattimet
  - maalit, lakat, liuottimet
  - torjunta-aineet
- Pyri säilyttämään jätteet alkuperäisessä pakkauksessa. Vie nestemäiset jätteet keräykseen ehjässä ja suljetussa pakkauksessa.

MITÄ ON POISTOTEKSTIILI?

Pohdinta. Millaisia tekstiilejä poistotekstiiliin on tarkoitus kerätä? Miksi?

Tutustu Kymenlaakson Jäte Oy:n [Poistotekstiili - Kymenlaakson Jäte \(kymenlaaksonjate.fi\)](https://www.kymenlaaksonjate.fi)

-linkistä poistotekstiilin keräysohjeeseen ja hyödyntämiseen.

Tutustu mekaaniseen kuitukierrätykseen Lounais-Suomen Jätehuollon [Poistotekstiili jalostuu kierrätyskuiduksi Paimiossa](#) –videossa 1:52.

TEKSTIILIEN ERILLISKERÄYS / POISTOTEKSTIILIKERÄYS

Suomessa kunnat ovat aloittaneet tekstiilijätteen alueellisen vastaanoton eli erilliskeräyksen 1.1.2023 alkaen. Sen tarkoitus on

- vähentää seka-/loppujätteeseen menevää tekstiilijätteen määrää ja toisaalta
- saada enemmän materiaalikierrätykseen soveltuvaa raaka-ainetta.

Tekstiilin keräyspisteitä on kauppakeskuksissa, kirjastoissa, ym. alueellisissa keräyspisteissä.

Pohdinta. Olet nähnyt poistotekstiilin keräysrullakon? Millainen se oli?

MILLAINEN KIERRÄTTÄJÄ SINÄ OLET?

Millaisia tekstiilejä poistat kotona käytöstä?

Mihin tekstiilit päätyvät käytön jälkeen?

Miksi?

- tuttaville
- kirpputorille
- lahjoitukseen
- poistotekstiilien keräykseen
- roskiin
- muualle, mihin?

Miten voisit jatkossa kehittää omaa kierrätyskäyttämistäsi?

KOTITALOUKSIEN LAJITTELUOHJE

KOTITALOUKSIEN LAJITTELUOHJE VAATTEILLE JA TEKSTIILEILLE

Miten lajittelen minulle tarpeettomia vaatteita ja tekstiilejä?

Tekstiilikeräykseen vai loppu-/sekajätteeseen?

LOPPU/SEKAJÄTE

Kaikki likaiset, haisevat, märät, homeiset ja/tai ötökkäiset tuotteet.

Huom. aikuisten käytetyt alusvaatteet ja sukat lajitellaan aina loppujätteeseen.

Loppujäte poltetaan ja hyödynnetään energiana.

TEKSTIILIKERÄYS

Kaikki sinulle tarpeettomat, mutta kuivat ja puhtaat vaatteet sekä kodintekstiilit.

Vaatteet ja kodintekstiilit pakataan tiiviisti suljettuun muovipussiin tai jätessäkkiin.

Ne toimitetaan lähimpään keräyspisteeseen, joka löytyy osoitteesta www.kierratys.info. Valikosta valitaan POISTOTEKSTIILI. Ne voidaan toimittaa myös PopUp-keräyspisteisiin.

Nämä lajitellaan lajittelukeskuksissa uudelleenkäyttöön tai kuituKierräykseen.

Tekstiilien kiertoon
Kymenlaaksossa -hanke

EUROOPAN UNIONIN
OSARHOITAMA

Pohdinta.

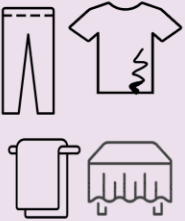

Mitkä kodin tekstiilit ja tuotteet kuuluvat tekstiilikeräykseen?

Millaisessa kunnossa tekstiilien tulee olla?

Miten tekstiilit tulee pakata keräykseen?

Millaisia tekstiilejä ei voi laittaa tekstiilikeräykseen?

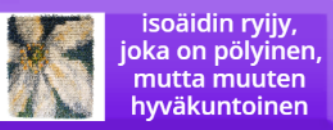
KOTITALOUKSIEN LAJITTELUOHJE

LAJITTELUOHJE TARPEETOMILLE VAATTEILLE JA TEKSTIILEILLE	LAJITTELUOHJE TARPEETOMILLE VAATTEILLE JA TEKSTIILEILLE	SORTING INSTRUCTIONS FOR UNNECESSARY CLOTHES AND TEXTILES	SORTING INSTRUCTIONS FOR UNNECESSARY CLOTHES AND TEXTILES
VIE TEKSTIILIKERÄYKSEEN	VIE SEKA-/ LOPPUJÄTTEESEEN	COLLECTION OF TEXTILES	TO MIXED WASTE
<p>Kuivat, puhtaat, ehjät ja risat vaatteet ja kodintekstiilit. Pakkaa tiiviisti suljettuun muovipussiin.</p> 	<p>Likaiset, haisevat, märät, homeiset tai ötökkäiset tuotteet.</p> <p>Huom. aikuisten käytetyt alusvaatteet ja sukat lajitellaan aina loppu-/sekajätteeseen.</p>	<p>Dry, clean, unworn and worn clothes and household textiles.</p> <p>Pack tightly in a closed plastic bag.</p>	<p>Dirty, smelly, wet, moldy or insect-infested items.</p> <p>Attention. Used underwear and socks for adults are always sorted into residual waste.</p>
 <p>www.kymenlaaksoniate.fi Valikosta valitaan POISTOTEKSTIILI.</p> <p>Hyödynnetään uudelleenkäytössä tai materiaali-kierrätyksessä.</p>	<p>Hyödynnetään energiana.</p> 	 <p>www.kymenlaaksoniate.fi Select POISTOTEKSTIILI from the menu.</p> <p>Utilized for reuse or material recycling.</p>	<p>Utilized as energy.</p>

Pohdinta. Miksi on tärkeää, että tekstiilit lajitellaan jo kotona?
Miten ne tulee lajitella?

TARPEETTOMIEN TEKSTIILIEN LAJITTELU KOTITALOUKSISSA -PELI

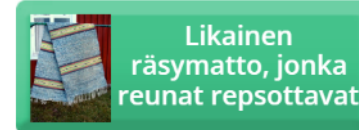
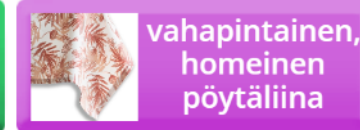
Uudelleenkäyttöön
sellaisenaan, lahjoitus tai myynti

Poistotekstiiliin

Sekajäte/loppujäte

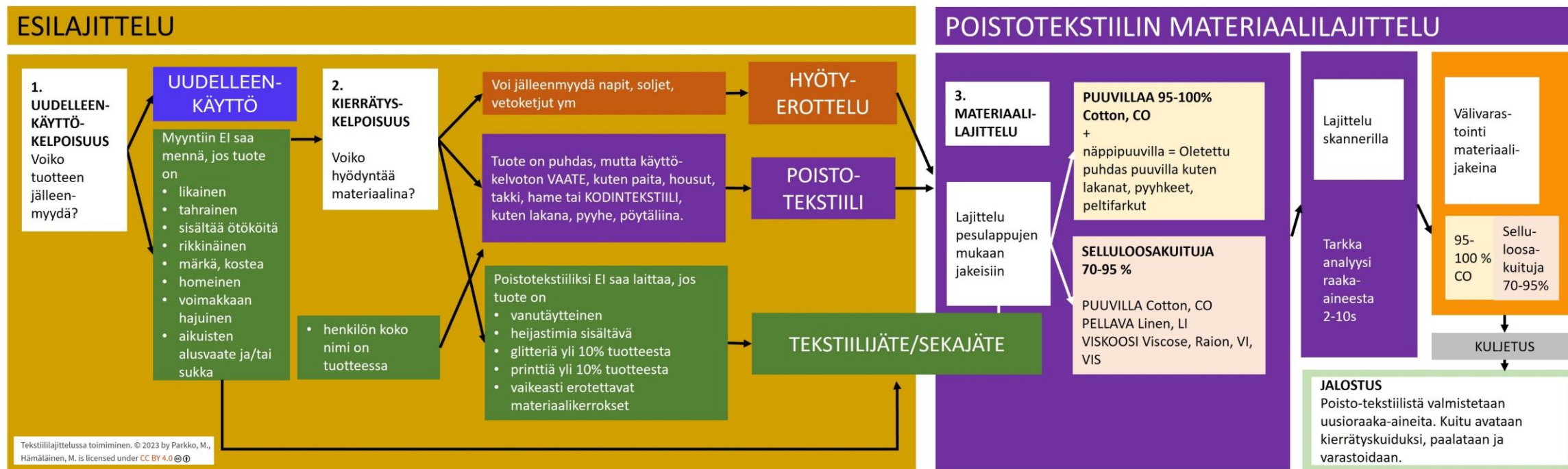

Pelaa [Tarpeettomien tekstiilien lajittelu kotitalouksissa - Ryhmittelypeli \(wordwall.net\)](https://wordwall.net)
-peliä ja testaa lajittelutaitosi!

Tekstiilien lajittelu lajittelukeskuksissa

TEKSTIILILAJITTELU ETUSIJAJÄRJESTYKSEN MUKAAN LAJITTELUKESKUKSISSA

Tekstiililajittelussa toimiminen

Pohdinta. Poistotekstiilin materiaalilajittelu tapahtuu lajittelukeskuksessa. Mitä se tarkoittaa?

Tekstiilien keräyspisteet

OMAN ALUEESI TEKSTILIEN ERILLISKERÄYSPISTEET

KARTTA

INFO

PALAUTE

FI

SV

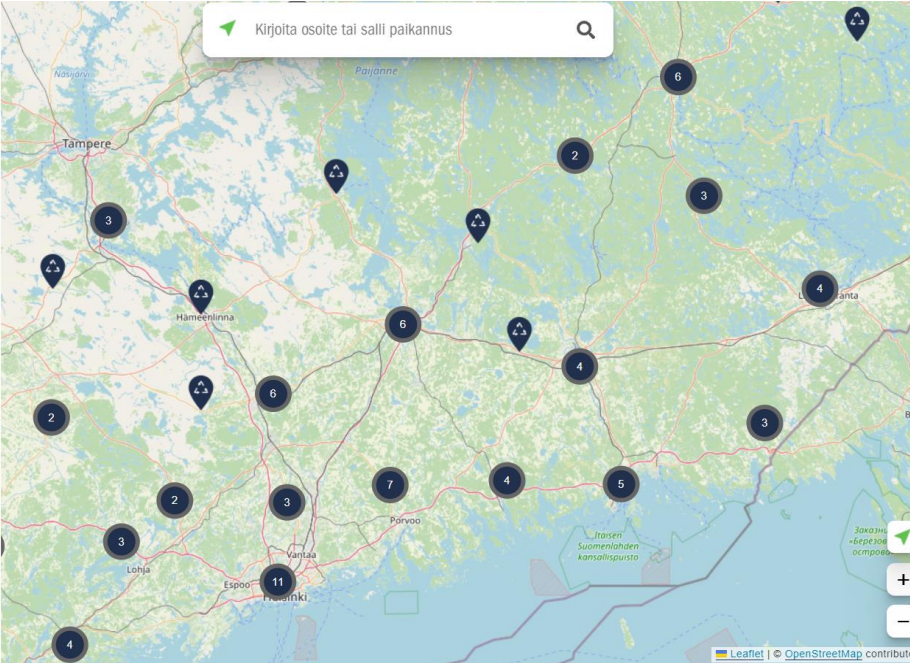
EN

Kierratys.info

KIVO

Mitä haluat kierrättää?

- MUU JÄTE
- PAPERI
- PIENMETALLI
- POISTOTEKSTIILIT
- PUU
- PUUTARHAJÄTE
- RAKENNUS- JA PURKUJÄTE
- SEKAJÄTE
- SÄHKÖLAITTEET
- TEKSTIILI (UUELLEENKÄYTETTÄVÄ)
- VAARALLINEN JÄTE

Etsi sinua lähimmät poistotekstiilin keräyspisteet [Kierratys.info](https://kierratys.info) | [Kierratys.info](https://kierratys.info) -kartalta.

Muista valita vasemman reunan valikosta Poistotekstiili.

VIERAILU KERÄYSPISTEELLÄ

Käytännön tehtävä. Vieraile yhdellä kierrätyspisteellä, jossa kerätään tekstiiliä.

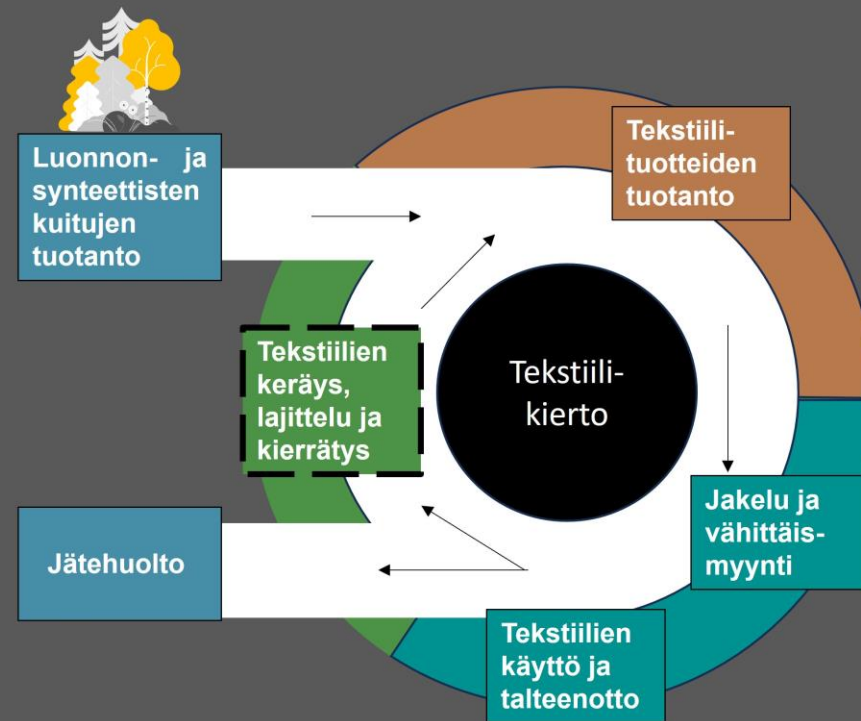
- Valokuvaa keräyspiste ja tekstiilien keräyspisteen ohjeistus.
- Millainen ohjeistus tekstiilien keräyspisteellä on
  - Millaisia tekstiilejä keräyspisteellä kerätään?
  - Miten tekstiilit tulee pakata?
  - Kuka ylläpitää tekstiilien keräyspistettä?

Tekstiilien keräyksen ja lajittelun työtehtäviä

TYÖTEHTÄVIÄ TEKSTIILIEN KERÄYKSEN JA LAJITTELUN VAIHEESSA

Työtehtäviä tekstiilien keräyksen, lajittelun ja kierrätyksen vaiheessa

- kiertotekstiilin kuljettaja, kerääjä
- tekstiililajittelija; esilajittelija, materiaalilajittelija
- hyötyerottelija
- tekstiilikierron ohjaaja/työvalmentaja
- tuoteryhmälajittelija
- hinnoittelija/laputtaja
- esillelaittaja
- myymäläjärjestelijä
- myyjä
- visuaalinen esillelaittaja
- valokuvaaja/somettaja

Pohdinta. Millaisia työtehtäviä sinun työpaikallasi on keräyksen ja lajittelun vaiheessa?

Tekstiilikiertotalouden toimijoita

TEKSTIILIKIERTOTALOUDEN TOIMIJOITA EUROOPASSA

Lähde:

Arvoketjukartta. <https://telaketju.turkuamk.fi/arvoketjukartta/>

Avaa Telaketju –yhteistyöverkoston koordinoima <https://telaketju.turkuamk.fi/arvoketjukartta/> -kartta, johon on koottu runsaasti tekstiilikiertotalouden yrityksiä.

Kartta ei sisällä muotibrändejä eikä kaupan alan toimijoita. Mukana on yrityksiä Suomesta ja muualta Euroopasta sekä myös maailmanlaajuisesti.

Paina Ctrl ja klikkaa linkkiä, niin kartta avautuu uuteen välilehteen.

Pohdinta.

Tutki kartasta, millaisia tekstiilikierron toimijoita on lähellä asuinpaikkaasi/ ylipäätään Suomessa/Euroopassa?

Voit tehdä rajauksia eri kategorioihin esim.

- Tekstiilien tuotanto ja valmistus
- Tekstiilien käyttövaiheen liiketoimintamallit ja palvelut
- Poistotekstiilin käsittely ja kierrättäminen
- Tekstiilien kiertotalouden tukipalvelut

Klikkaamalla kuvaketta kartalla saat lisätietoa sekä linkin organisaation verkkosivuille.

Kartan avulla voit etsiä lisää organisaatioita erityisesti joltain tietyltä tekstiilikiertotalouden osa-alueelta.

Osaamisen saavuttaminen

Tavoitteena oli perehtyä tekstiililajittelua ohjaavaan jätelainsäädäntöön ja oppia hyödyntämään saatavilla olevia tekstiililajitteluohjeita. Tavoitteena oli myös osaa nimetä oman alueen tekstiilien kierrätyspaikkoja ja –pisteitä.

Pohdi.

Millaisia tekstiililajittelun ohjeita sinun alueellasi on saatavilla?

Mitkä ovat sinua lähimmät:

- **Poistotekstiilien kierrätyspiste?**
- **Tekstiili (uudelleenkäytettävät) kierrätyspiste?**
- **Mihin muualle voit viedä luovuttaa sinulle tarpeettomia, puhtaita tekstiilejä?**

KIINNOSTUITKO? TÄSSÄ LISÄMATERIAALIA

Tutustu tarkemmin jätelakiin [Jätelaki 646/2011 -
Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#) (klikkaa linkkiä).

Linkki avautuu uuteen välilehteen. -> Käytä Ctrl+F –
toimintoa kirjoittaaksesi hakusanoja.

Tämän oppimateriaalin laadinnassa oli mukana Minna Parkon ja Heidi Mattilan lisäksi Merja Partanen.